

چرخ تولید در سنگلاخ موانع

گزارش خبری

سید محسن موسوی زاده روزنامه‌نگار

۱۴ فروردین ماه امسال بود که بعد از نام‌گذاری سال به نام «جهش تولید با مشارکت مردم» به سراغ فعالان بخش خصوصی رفیقیم و از آن‌ها راهکارهای تحقق شعار سال را جویا شدیم. فعالان اقتصادی خراسانی تأکید کردند که شعار سال حاکی از تأکید بر اقتصاد مردمی و برطرف کردن موانع برای حضور مردم در عرصه تولید و توجه ویژه به ظرفیت‌های مردمی است. ظرفیت‌های اقتصادی که در بخش خصوصی نمود بیشتری دارد، به ویژه در خراسان رضوی که بیش از ۹۰ درصد صنایع متعلق به بخش خصوصی است. اکنون سال ۱۴۰۳ به روزهای آخر نزدیک شده و زمان ارزیابی عملکرد مسئولان در چارچوب برنامه «جهش تولید با مشارکت مردم» فرا رسیده است. اگر این بررسی انجام نشود، مشکلات و موانع مسیر طی شده مورد بی‌توجهی قرار گرفته و اصلاح مسیر را سخت خواهد کرد. همین دغدغه سبب شد تا با فعالان اقتصادی خراسانی گفت‌وگو کرده و مهم‌ترین موانع تحقق شعار سال را از آن‌ها جویا شویم. البته از آن‌ها پرسیدیم که برای تداوم توجه به جهش تولید با مشارکت مردم در سال آینده چه اقداماتی باید انجام شود.

عکس: علی‌اکبر شادمان

راهکارها

۱- مشکلات زیرساخت‌ها مانند کمبود برق و گاز یکی از مهم‌ترین موانع تولید است.
۲- تحریم‌ها و هزینه‌های ناشی از آن، یکی از موانع تحقق رشد جهش تولید است.
۳- مشکلات نقل و انتقالات پولی با سایر کشورها سبب شده تا واحدهای تولیدی در تأمین مواد اولیه و صادرات با مشکل روبرو باشند.

امیرمهدی مرادی، دبیر انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی

راهکارها

۱- ایجاد توافق‌های بین‌المللی و تسهیل روابط اقتصاد با سایر کشورها - سرمایه‌گذاری جدید در حوزه تولید صورت بگیرد. صنایع تولیدی به سرعت در حال مستهلک شدن هستند و حل این مسئله نیازمند حمایت از سرمایه‌گذاری‌های جدید در واحدهای تولیدی است.
۲- تأمین زیرساخت‌ها شرط اساسی برای جهش تولید است. باید برق، آب و گاز مورد نیاز واحدهای تولید فراهم شود.
مطلبه سال آینده: افزایش تعامل با دنیا برای رشد اقتصادی.

راهکارها

۱- مشکلات زیرساختی در تأمین انرژی، یکی از مهم‌ترین موانع جهش تولید در سال ۱۴۰۳ بود. کمبود برق و گاز در این سال سبب شد تا واحدهای تولیدی نتوانند با ظرفیت مناسبی فعالیت کنند.
۲- وضعیت سرمایه‌گذاری در خراسان رضوی نسبت به کشور نامناسب تر است. در خراسان رضوی محدودیت‌های بوروکراسی اداری نسبت به میانگین کشور بیشتر فضای کسب و کار را تحت تأثیر قرار داده است. این مسئله سبب شده تا رشد سرمایه‌گذاری در استان تحت تأثیر قرار بگیرد.
۳- خروج نیروهای انسانی متخصص از واحدهای تولیدی و حتی مهاجرت آن‌ها یکی از مهم‌ترین موانع جهش تولید محسوب می‌شود.

علی سپهر، رئیس هیئت مدیره انجمن تحقیق و توسعه استان

راهکارها

۱- کاهش بوروکراسی اداری، یکی از راهکارهای حمایت از تقویت سرمایه‌گذاری در حوزه تولید است. هر چقدر بتوانیم این مسئله را در خراسان رضوی روان‌تر کنیم، این مسئله سبب تحقق بهتر جهش تولید می‌شود.
۲- آموزش نیروهای تخصصی مورد نیاز واحدهای تولیدی متناسب با شرایط روز یکی از راهکارهایی است که می‌تواند زمینه تحقق جهش تولید را فراهم کند.
۳- حمایت از سرمایه‌گذاری در خراسان رضوی و جلوگیری از خروج سرمایه از استان باید مورد توجه بیشتر قرار بگیرد. باید ریسک سرمایه‌گذاری در استان کاهش یابد.
مطلبه سال آینده: ثبات بخشیدن به اقتصاد کشور، حمایت از سرمایه‌گذاری و کاهش بوروکراسی اداری.

احسان شجاعی، نایب رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی استان

راهکارها

۱- تأمین زیرساخت‌ها مانند تأمین آب، برق و گاز شرط اساسی رشد جهش تولید است.
۲- لغو قیمت‌گذاری دستوری سبب جهش تولید می‌شود. با توجه به اینکه در قانون برنامه هفتم توسعه بر حذف قیمت‌گذاری دستوری تأکید شده است، انتظار می‌رود که این مسئله محقق شود.
۳- واقعی شدن دستمزدها یکی از شروط رشد تولید است.
مطلبه سال آینده: همه با هم برای اقتصاد برتر.

راهکارها

۱- حقوق دولتی یکی از مشکلات معادن کوچک خراسان رضوی محسوب می‌شود.
۲- اجراندن قانون معادن یکی از مشکلات بخش معادن است. بر اساس ماده ۱۴ قانون معادن باید ۱۵ درصد حقوق دولتی معادن صرف جاده‌سازی و سایر امور عمرانی منطقه و بهبود رفاه اجتماعی مناطق معدنی شود. اما در عمل با وجود اینکه معادن کاران حقوق دولتی را می‌پردازند، این قسمت قانون به خوبی اجرا نمی‌شود.
۳- درحالی‌که معادن دولتی به راحتی ماشین‌آلات مورد نیاز خود را وارد می‌کنند، معادن بخش خصوصی و معادن کوچک در این زمینه با مشکلاتی روبرو هستند.

غلامرضا نازپور، رئیس خانه معدن خراسان رضوی

راهکارها

۱- تسهیل صادرات مواد معدنی می‌تواند سبب جهش تولید شود.
۲- تأمین سوخت مورد نیاز واحدهای معدنی از جمله مسائل ضروری برای جهش تولید در بخش معدن است.
۳- تسهیل واردات ماشین‌آلات معدنی یکی از مواردی است که می‌تواند با افزایش بهره‌وری سبب جهش تولید در بخش معدن شود. واگذاری امور به استان‌ها هم یکی دیگر از مواردی است که باید مورد توجه قرار بگیرد. آزادسازی پهنه‌های معدنی منجر به جذب سرمایه‌گذار در این حوزه و موجب رونق اقتصادی می‌شود.

راهکارها

۱- نوسانات ارزی، تورم بالا و کمبود نقدینگی، از جمله مشکلاتی هستند که تولیدکنندگان با آن روبرو می‌روند.
۲- فرایندهای اداری طولانی و پیچیده، به ویژه در زمینه صدور مجوزها و تأمین اجتماعی.
۳- ضعف در زیرساخت‌های حمل‌ونقل، انرژی و فناوری اطلاعات.

آذر کیانی نژاد، رئیس هیئت مدیره کانون زنان بازرگان خراسان رضوی

راهکارها

۱- حمایت از پژوهش، توسعه و ایجاد مراکز نوآوری می‌تواند به افزایش کیفیت محصولات و خدمات کمک کند. تشویق به همکاری بین دانشگاه‌ها و صنایع نیز می‌تواند باعث ارتقای فناوری شود.
۲- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های حمل‌ونقل، انرژی، آب و فناوری اطلاعات می‌تواند به افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید کمک کند. این امر به ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته اهمیت دارد.
۳- انجام اصلاحات در نظام مالیاتی، بانکی و تجاری می‌تواند به بهبود محیط کسب و کار و جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی کمک کند. ساده‌سازی فرایندهای اداری و کاهش بوروکراسی نیز اهمیت دارد.

راهکارها

۱- کمبود نقدینگی در واحدهای تولیدی، یکی از مهم‌ترین موانع جهش تولید محسوب می‌شود. در حال حاضر نقدینگی به میزان مورد نیاز در اختیار واحدهای تولیدی قرار نمی‌گیرد.
۲- ناترازی انرژی به یکی از چالش‌های تولید تبدیل شده است.
۳- موانع صادرات مانند تعهد ارزی، یکی از مهم‌ترین مشکلات جهش تولید است.

هادی نبی زاده، رئیس انجمن مواد شوینده و بهداشتی خراسان رضوی

راهکارها

۱- افزایش صادرات غیرنفتی به کشورهای مختلف و به ویژه کشورهای همسایه.
۲- دولت به نقش خود در تأمین زیرساخت مانند آب، برق و گاز بیشتر اهتمام داشته باشد.
۳- برای رشد صادرات باید سعی کنیم تا هزینه تمام شده تولید را کاهش دهیم.
مطلبه سال آینده: ارتقای جایگاه کارآفرینی در کشور و حمایت از کارآفرینان

راهکارها

۱- برخی از بخش‌نامه‌های تخصیص ارز بانک مرکزی در سال ۱۴۰۳ به یکی از مشکلات تولیدکنندگان تبدیل شد. بخش‌نامه‌ها سبب شده بود تا واحدهای تولیدی در تأمین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه دچار مشکل شوند. همچنین بخش‌نامه‌های بانک مرکزی در خصوص برگشت ارز حاصل از صادرات هم سبب شد تا واحدهای تولیدی دچار مشکل شوند.
۲- قیمت‌گذاری دستوری در حوزه صنعت خودرو سبب شد تا تولیدکنندگان در تأمین نقدینگی دچار مشکل شوند.
۳- محدودیت‌های تحریمی در سال ۱۴۰۳ بیشتر از سال گذشته سبب ایجاد مشکل برای واحدهای تولیدی شد.

محمد مهدی شکورزاده، رئیس انجمن قطعه‌سازان خراسان رضوی

راهکارها

۱- سامانه‌های متعددی که در حوزه تولید و تجارت وجود دارد، در عمل به جای تسریع امور، کارها را کند کرده است. باید از تعداد سامانه‌ها کاسته شود.
۲- تمرکززدایی و واگذاری امور به بخش خصوصی سبب جهش تولید می‌شود. اکنون وضعیت به گونه‌ای است که بیشتر امور باید در تهران برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری شود. این در حالی است که شرکت جهش تولید واگذاری امور به بخش خصوصی است.
۳- بهبود فضای کسب و کار می‌تواند بستری برای جهش تولید در حوزه‌های مختلف را فراهم کند.
مطلبه سال آینده: بهبود فضای کسب و کار و تعامل اقتصادی با سایر کشورها.

راهکارها

۱- تکنولوژی بسیاری از واحدهای تولیدی به روز نیست و همین مسئله سبب رشد هزینه‌های تولید شده است. قدیمی بودن تکنولوژی‌ها مصرف انرژی را در واحدهای تولیدی افزایش داده است. این مسئله خودش تأثیر مهمی در کمبود انرژی گذاشته است.
۲- تحریم‌ها هزینه‌های تولیدی را افزایش داده است. تأمین مواد اولیه و ادوات مورد نیاز تولید با هزینه بسیار بیشتری صورت می‌گیرد. این مسئله سبب رشد هزینه تولید می‌شود.
۳- بحران نیروی انسانی و بی‌رغبتی در کار در واحدهای تولیدی، یکی از مهم‌ترین موانع رشد تولید است. در حال حاضر مشاغل کاذب بیشتر از مشاغل تولیدی برای کار جذابیت دارند.

حسین اخترای، رئیس انجمن ماشین‌سازی خراسان رضوی

راهکارها

۱- ایجاد زنجیره‌ای از واحدهای تولید کوچک و ارتباط آن‌ها با شرکت‌های بزرگ سبب کاهش هزینه‌های تولید و رشد صادرات می‌شود. وقتی مجموعه‌ای از واحدهای تولیدی با یکدیگر همکاری کنند، این مسئله می‌تواند سبب افزایش بهره‌وری و رشد بازارهای آن‌ها شود.
۲- به‌روزرسانی تکنولوژی‌های واحدهای تولیدی با کاهش هزینه‌های تولید، زمینه جهش تولید را فراهم می‌کند.
۳- حمایت از نیروی انسانی می‌تواند سبب افزایش انگیزه فعالیت در واحدهای تولیدی شود. حمایت از فعالیت‌های مولد و محدودیت برای رشد بازارهای کاذب از دیگر عوامل جهش تولید است.
مطلبه سال آینده: ثبات اقتصادی، گشایش بازارهای جهانی.

راهکارها

۱- یکی از مهم‌ترین موانع تحقق شعار جهش تولید در سال ۱۴۰۳، ناترازی انرژی بود. در سال‌های اخیر، مشکل کمبود برق و گاز در بخش صنعت بیش از گذشته محسوس شد و در سال ۱۴۰۳ این چالش به اوج خود رسید. قطعی برق و گاز در واحدهای تولیدی نه تنها باعث کاهش تولید، بلکه منجر به تعطیلی موقت بسیاری از صنایع شد. تا زمانی که حداقل‌های لازم برای تأمین انرژی واحدهای صنعتی فراهم نشود، نمی‌توان انتظار داشت که جهش تولید به شکل مطلوب محقق شود.

احمد خوشرو، دبیرکل خانه صنعت معدن و تجارت خراسان رضوی

راهکارها

۱- تأمین زیرساخت‌های انرژی واحدهای تولیدی توسط دولت از مهم‌ترین اقدامات لازم برای جهش تولید است. تأمین زیرساخت‌های انرژی برای تولید جزء وظایف ذاتی دولت است و نباید انتظار داشته باشیم خود تولیدکنندگان موظف هستند که این زیرساخت‌ها را تأمین کنند.
۲- توسعه روابط بین‌المللی تا بتوانیم صادرات واحدهای تولیدی را تسهیل کنیم. این مسئله می‌تواند سبب افزایش ارزآوری کشور شود.
۳- آزادسازی مسائل ارزی و حذف قوانین محدودکننده‌ای که سبب ایجاد مشکلات تأمین ارز برای واحدهای تولید شده است. باید قوانین محدودکننده تولید در حوزه‌های مختلف مانند ارز برداشت شود، چرا که این قوانین محدودکننده بیشتر از تحریم به تولید ضربه می‌زند.

راهکارها

۱- بیشتر بخش‌نامه‌های دولت به جای حمایت از جهش تولید برای افزایش درآمدهایش بوده است. این مسئله سبب رشد هزینه‌های واحدهای تولیدی شده است.
۲- دستورالعمل‌های متضاد به مانع برای رشد جهش تولید تبدیل شده است. به عنوان مثال دولت از طرفی به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد که در قبال صادرات، طلا وارد کنند اما از طرفی برای ارز مواد اولیه محدودیت تعریف کرده است و تولیدکنندگان نمی‌توانند بیشتر از یک رقمی ارز برای واردات مواد اولیه دریافت کنند. این مسئله سبب می‌شود تا تأمین مواد اولیه که پیش‌نیاز رشد تولید است، تأمین نشود.

جواد نیشاپوری، رئیس کانون های کارفرمایی صنایع خراسان رضوی

راهکارها

۱- دولت قبل از صدور هر بخش‌نامه‌ای در حوزه تولید با تولیدکنندگان و کارآفرینان مشورت کند.
۲- سرمایه‌گذاری مناسب برای تأمین انرژی مورد نیاز واحدهای تولیدی پیش شرط اساسی برای رشد جهش تولید است.
۳- کنترل هزینه‌های تولید از طریق مهار تورم، تأمین نقدینگی واحدهای تولیدی و مهار عواملی که سبب رشد هزینه‌های تولید می‌شوند، سبب رشد صادرات می‌شوند. رشد صادرات زمینه جهش تولید را فراهم می‌کند.
مطلبه سال آینده: پیگیری تحقق نام‌گذاری‌های اقتصادی سال‌های گذشته توسط مسئولان.

راهکارها

۱- اصلاح بخش‌نامه‌های متضاد یکی از شروط تولید است. اکنون صدور بخش‌نامه‌های مختلف توسط نهاد‌های گوناگون که بعضاً با یکدیگر تضاد دارند به مانع برای جهش تولید تبدیل شده است.
۲- بعضاً دیده می‌شود که در عمل مسئولان دولتی اهتمام لازم را برای تحقق شعار سال ندارند. در برخی موارد هم جابه‌جایی مدیران سبب می‌شود تا خط‌مشی یک سازمان به کلی تغییر کند. این در حالی است که شعارهای سال فراتر از سطوح مدیریتی بوده و باید به آن‌ها به عنوان نقشه راه کشور نگاه شود.
۳- در ایران تحقق سهم ۲۵ درصدی تعاون از اقتصاد کشور هدف‌گذاری شده اما تاکنون این رقم محقق نشده است. این در حالی است که بخش تعاون، یکی از ارکان جهش تولید با مشارکت مردمی است.

هادی ابوی، رئیس اتاق تعاون خراسان رضوی

راهکارها

۱- تعاون مصداق اقتصاد مردمی است که در بیانات رهبر معظم انقلاب بارها مورد تأکید قرار گرفته است. تعاونی‌ها در توسعه اقتصادی مردم پایه نقشی اساسی دارند و بهترین روش برای مشارکت مردم در تولید، تقویت تعاونی‌هاست.
۲- فعال شدن تعاونی‌های راگد تأثیر زیادی در جهش تولید با مشارکت مردم دارد. این مسئله باید مورد توجه جدی قرار بگیرد.
۳- باور مسئولان به جهش تولید با مشارکت مردم و ایجاد فضای مشارکت مردمی در اقتصاد می‌تواند گام مهمی برای تحقق شعار باشد.
مطلبه سال آینده: اعتماد به تشکل‌های مردمی برای رشد جهش تولید.